

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antonii Mariae Gratiani A Burgo S. Sepulchri Episcopi Amerini De Vita Joannis Francisci Commendoni Cardinalis Libri Quatuor

Graziani, Antonio Maria

Parisiis, 1669

Cap. IV. De legatione ad eum ab haereticis missa, vt egrederetur Poloniâ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9616

tinuit. Postremò cùm effusè gratias Commendono egisset, missurum se dixit propediem in Poloniam Legatos, vt ille monuisset, iis de omnibus rebus mandata daturum, futuráque omnia cum eo communia, neque se ab ipsius consiliis sapientiæ, & fidei plenis discessurum. Cum hoc dimissus responso, non quà veneram, sed longè diversis itineribus mihi penetrandum in Poloniam, atque ad Commendonum fuit, quòd omnes jam in Regnum aditus certis militum stationibus vndique custodiebantur. Hi non arcebant modò aditu exteros, sed excutiebant etiam, ac scrutabantur omnia. Et mihi cavendum illud quoque erat, ne mea ad Cæsarem profectio vulgaretur, nequa inde incommoda de nobis suspicio multitudinem, quæ tum sola dominabatur, incesferet. Comparatis pecuniâ ducibus, maximè de viis, ac sylvestribus viis, itinere facto, in Sira-diensem Palatinatum, quò se Commendonum recepisse acceperam, tutus, inobservatúsque perveni.

De legatione ad eum ab hæreticis missa.

CAPUT IV.

REGIS mors edita in vulgus maximè omnium concivit hæreticos, quorum vis omnis in licentia, atque impunitate est. Hi silen-

T t iij

tibus legibus, Magistratibusque, priusquam se Catholici excitarent, atque ad capeffendam Rempublicam exurgerent, petulantiam, atque audaciam lasciviebant, nec usquam plures, aut validiores, quam circa Cracoviam erant: eam maximè partem vicinitas, & commercia corruperant Germanorum. Audito Regis casu, partim à Firlcio evocati, ne imparatus, si quam sibi Sborovii fratres afferre vim tentarent, esset, partim à Sboroviis ipsis adducti, partim spontè ad consultandum de communibus rebus frequentissimi Cracoviam concurrerant. Semper ii acrem conatibus suis adversarium Commendonum experti fuerant, ac uti magnoperè lætabantur, sub id potissimum tempus, Regno eum, ut crediderant, abiisse; ita ubi auditâ Regis morte, restitisse, nec plus decem millibus passuum Cracoviâ abesse nunciatum est, » vehementer perculsi, fremere, ac si eum interesse » Regis comitiis paterentur, plus unius externi hominis calliditatem valituram, quam sua suffragia » inter se indignari. Neminem ignorare, quam multorum studia vnus complecteretur, fore inter Equites, fore in Senatu, qui id sensuri, id pro » sententia dicturi essent, quod edocti ab eo, » atque instructi fuerint. Finitum morte Regis jus » legationis ejus, datumque ad ea, quæ Pontificis » nomine actum venisset, responsum; quid nunc » moretur? quid se alienæ Reipublicæ privatus immisceat? Abeat Romam ad renunciandam legationem suam, atque ibi suâ fulgeat purpurâ, & Re-

gibus se honore æquet, ac tandem Romanis fal-
 laciis, præstigiisque Poloniam liberet. Hæc in
 concilio Equitum regionis ejus, quod primum
 post mortem Regis est habitum, more suo voci-
 ferantes, quamquam Firleius ipse, cohibitâ illo-
 rum linguæ licentiâ, perhonorificâ Commendo-
 num oratione sit profecutus; tamen tenuere, vt
 Legati ad eum decernerentur. Missi ex Equitum
 Ordine sunt Dulschius, & Ossoschius. Jam Com-
 mendonus discesserat Tegnatio, pacatiora ab hæ-
 reticis loca, ac interiora Regni petiturus, vbi &
 conveniri ab amicis, & dimittere ipse suos, quò
 vsus posceret, commodiùs posset. Iter habentem
 eum quindecim millia passuum longè à Cracovia
 Legati sunt adepti, præmonitum antè ab amicis
 de illorum adventu. Accedentes Commendonus
 comiter appellatos in eundem currum, quo ipse
 vehebatur, recepit, ac nihil intermittens iter dice-
 re ad quid venissent iussit. Summa eorum oratio-
 nis fuit, morte Regis perturbatam eorum Rem-
 publicam, occupatósque omnes imminentium
 comitiorum esse curâ: nec Cardinali Legato co-
 lendo, habendóque pro illius dignitate vacare
 tum posse, nec ipsi in tam suspectis rebus facile
 fore multorum vitare offensiones, & in tanta re-
 rum licentia haudquaquam tutò eum videri in
 Regno versaturum, periculúmque esse, ne quid
 ex eo tumultûs existeret. Itaque à Senatoribus,
 Equitibúsq; qui Cracoviæ de Republica con-
 venissent, missos se ad eum esse rogatum, vt ex-

» tra fines Regni aliquò se tantisper reciperet , ne
 » gravaretur , dum ipsi novum sibi Regem creaf-
 » sent. Id præterquam quòd ei ita conducirer , &
 » consentaneum esset eximio studio , ac voluntati,
 » quâ gentem Polonam complecteretur , futurum
 » publicè Polonis omnibus longè gratissimum. Sa-
 » tis mitem legationem , etiam ingenium haud dif-
 » par Legatorum magis lenivit. Quibus Commen-
 » donus subridens , ac vultu læto , placatòque ita
 » respondit : Et vera esse , quæ ipsi de præstanti suo,
 » ac singulari erga Polonorum gentem animo nar-
 » rassent , & ob id sibi curam , quâ illi tam diffi-
 » cili tempore afficerentur Reipublicæ , gratam ac-
 » cidere , haud minùs quàm quòd vicem quoque
 » suam timerent : verùm sperare se non tutò so-
 » lum , sed etiam cum dignitate in Polonia futu-
 » rum , ac utique præstaturum , vt non modò tu-
 » multùs nihil suâ causâ oriatur ; verùm vt intelli-
 » gant omnes , se vnum omnium maximè concor-
 » diæ , atque pacis auctorem esse. Cæterùm quod ad
 » postulatum eorum attineret , si secum ea de re
 » Senatùs , atque Ordinum Regni nomine egissent ,
 » habiturum se quod responderet , cum vnus Pro-
 » vincia consilio separatim sibi negotii nihil esse.
 » Hoc illi rejecti responso , & haud dubio pudore
 » perfusi humaniter , ac benignè habiti discesse-
 » runt. Commendonus iter perrexit suum , ac pau-
 » cis diebus Solioviâ Siradiensis agri monaste-
 » rium , peropportunum tali tempore mansioni suæ
 » locum se recepit , atque ibi à me Viennâ redeun-
 » te est inventus.

Quomo-